

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

78. ÅRGANG

5. MARS 1966

A V I N N H O L D E T :
EN «GAL» MANN (LEDER) - UKJENT TEILHARD DE CHARDIN-
MANUSKRIFT - HYRDEBREV 1966 - FASTEMANDATET -
BLIKK PÅ TIDEN — DE 1000 DAGENE - INNBLIKK OG
UTSYN - EN KLOVNS FUNDERINGER

NR
5

NESTE NUMMER UTKOMMER 19. MARS 1966

AV KIRKENS LIV

Uken 6.—12. mars

2. SØNDAG I FASTEN

Epistel: 1. Tess. 4, 1—7.

Evangelium: Matheus 17, 1—9.

I den første uken i fasten var det Kristus, Moses og Elias som lærte oss veien som fører til forherligelsen. I denne uken er det pasjonen som blir fremhevet. Jesus forsøker å fortelle jødene, og spesielt disiplene om den nær forestående lidelse han skal igjennom. Men de forstår ikke. De skriftlærdes hat mot Jesus øker. Vi får et lite innblikk i hvor lite Jesu lære i det hele tatt ble forstått.

Messene torsdag og lørdag var spesielt for de som gjorde bot. Torsdag hører vi om den fattige Lasarus som levde et liv i lidelser her på jorden. Men hans fortjener kom etterpå. Lidelsene her på jorden utelukker ikke et liv i Gud og for Gud, tvertimot.

Lørdag er det kallet og omvendelsen vi kan betrakte med takknemlighet. I epistelen blir Jacob foretrukket for sin eldste bror Esau. Måten det blir gjort på har vi vanskelig for å akseptere, men ett er sikkert, Gud gjorde et valg og det er opp til oss å svare på dette kallet, dette valget.

I evangeliet er det sønnen som drar hjemmefra med sin del av arven, som han straks øder bort. Omvendelsen er vel alltid dette for oss også. Ydmykt å bekjenne at vi har ødet Guds gaver, ikke forstått Hans godhet, og så forsøke å komme tilbake for å begynne på nytt.

Uken 13.—19. mars

3. SØNDAG I FASTEN

Epistel: Efeserne 5, 1—9.

Evangelium: Lukas 11, 14—28.

Dette var uken hvor de som skulle døpes til påske ble utvalgt, for ca. 1500 år siden. Messene bærer preg av det.

Kristus vil gjøre oss til lys i denne verden, men når den onde ånd er jaget ut er ikke derfor alle farer over, får vi høre i søndagens evangelium. Paulus sier i epistelen: «Vær derfor efterlignere av Gud, som elskede barn, og ferdes i kjærlighet. En gang var dere mørke, nu er dere lys i Herren, ferdes som lysets barn. Men lysets frukt viser seg i all godhet og rettferd og sannhet.»

Vi får flere ganger høre om dåpens nødvendighet til å rense oss og gi oss et nytt liv, nemlig nådens liv (mandag, fredag).

Tirsdag og onsdag får vi lære hvordan vi skal leve sammen. Ikke ved å nedbryte hverandre ved baktale og kritikk, men ved å hjelpe hverandre til å rette på alle våre feil.

Lørdag er det Jesu uendelige godhet mot synderne som vi bør efterligne. Kvinnen som blir tatt i ekteskapsbrudd. Jesus fordømmer henne ikke men gir henne en sjanse til å begynne et nytt liv.

Lørdag feirer vi Sankt Josef, Jesu pleiefar. Han er hele Kirkens beskytter.

NYE FASTE- OG ABSTINENSREGLER

Med Apostolisk Konstitusjon «Paenitemini» har Pave Paul VI den 17. februar latt offentliggjøre nye bestemmelser for faste og abstinens. De er som følger:

1. Askeonsdag og Langfredag vil gjelde som faste- og abstinensdager.
2. Alle årets fredager er abstinensdager.
3. Abstinensbudet gjelder for alle som har fylt 14 år. Fastebudet gjelder alle fra deres 21. år til deres 60. år.
4. Disse bestemmelser trer ikraft Askeonsdag, 23. februar i år.

Vårt Bispedømmes Fastemandat for i år forblir gjeldende, bortsett fra ovenstående forandringer.

† John W. Gran
Biskop

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stillemesse	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	10.30
Lunden kloster, Trondheimsveien 309, tlf. 21 25 87	9.00	
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: St. Pauls kirke, Christies gt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21214	8.45 19.00	11.00 —
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21607	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: St. Eystein kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: *Hallvard Rieber-Mohn* (ansvarshavende) og *Åge Rønning*.

Redaksjonens adresse: Neberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70.

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21.

EN «GAL» MANN

Er det viktig — det frie ord? Ja — så viktig, at vi må glede oss over at Kirken, ved Vatikanconsilet, også omsider har uttalt noen faste og klare prinsipper i den anledning. Ikke bare som en forpliktelse, eller som et «krav» fra Kirken. Men på vegne av mennesket.

I disse dager tenker en hel verden på det. To russiske forfattere har fått årelange tukthusstraffer for bøker de har skrevet. De er bragt til taushet — kanskje for alltid. Men en tredje taler.

I begynnelsen av forrige måned fikk et stort antall skribenter og publisister rundt om i Europa et brev fra en belgier ved navn *Anthony de Meeus*. Han er litterær agent for den russiske forfatteren *Valerij Tarsis*, hvis adresse ble oppgitt til å være «leilighet 79 nr. 4, Tsjernakovskigaten, Moskva». Det er dessverre ikke bare hans eneste adresse. Noen oppsiktsvekkende romaner han har skrevet, og offentliggjort utenfor Sovjet (også i Norge), har ført ham først i fengsel, derefter på sinnsykeasyl — anvendelsen av slike sykehus som politiske fengsler er et gammelt trick i Russland, tsaren brukte det allerede. Tarsis skrev og smuglet ut en bok om det også — den tyder ikke akkurat på galskap. Hans belgiske agent anmodet alle dem han skrev til, om å undertegne et bønneskrift til Sovjet-myndighetene: At Tarsis måtte bli fri. Mange (også undertegnede) sendte straks sin underskrift, uten mye håp om at det førte til noe. Men det underlige skjedde. Sovjetmyndighetene lot Tarsis reise — under en flom av utskjelling og hånsord om hans «galskap». For et par uker siden sto Tarsis i London og ga den europeiske presse et intervju. En kan lese det i «The Sunday Times» for 13. februar — interesserte finner ellers en oversettelse i «Morgenbladet» 19. februar. Det er spennende lesning.

Valerij Tarsis er visst nemlig slett ikke «gal». Han er bare en meget, meget sint mann — med adskillig å være sint for: Vanstyre, meningstvang, åpen og kamouflert forfølgelse. Han kommer også inn på kirke og kristendom, i ord som disse:

«Jeg antar at det var under krigen jeg først begynte å tvile da jeg arbeidet som korrespondent, og så hvor dårlig alt ble organisert, så hvorledes titusener av menneskelig gikk tapt uten at det var nødvendig. Da begynte jeg for alvor å vende meg mot kristendommen. Nu tror jeg Jesus er den eneste ekte kommunist som noen gang har levet.

Jeg fikk min oppdragelse i et lite harmonisk miljø. Min far og mor kranglet ofte. Hun var bondekvinne og kunne hverken lese eller skrive. Hun var religiøs på en primitiv måte, og under hennes beskyttelse gikk jeg i kirken. Hun

ga meg det følelsesmessige grunnlag for religion, men ingenting annet.

Hun hadde ingen sympati for min fars revolusjonære aktivitet — husk at dette var før 1917, jeg var ni år gammel da revolusjonen brøt ut. Min far var butikkbestyrer for et oljefirma hvor han gjemte propagandamateriell og våpen. Han forsvant under Stalin.

Helt til jeg var tre-fireogtredve år tenkte jeg ikke meget hverken på kristendom eller kommunisme. Jeg var ung og sunn, og jeg likte piker, vin og sang.»

«Og de unge vender tilbake til Gud også. Ifjor påske dro jeg i drosje rundt til ti kirker. I alle var det køer på opptil fire og fem tusen mennesker, og blant dem så mange unge at jeg ble virkelig forbauset.

Forandringen vil komme. Men vi må ha mot. Ikke alltid det mest opplagte slags mot. Jeg har allerede sagt at de mente de kunne behandle meg som en dukke. Nu er det noen som sier at ved å komme hit til Vesten og protestere på den måten jeg gjør, vil jeg bare oppnå å bli brukt som en dukke av andre og bare være en brikke i den kalde krigen.

Det er sludder. Den kalde krigen utkjemper med idéer. Når våre idéer er de samme, må vi hjelpe hverandre. Hvis Vesten bruker meg, så gjør den det ikke mer enn jeg bruker Vesten. Vi kjemper den samme kamp. Det nuværende regimet stjeler mitt land, det stjeler dets sjel. Det kan ikke fortsette slik.»

Det er merkelige ord. Etter et halvt århundres brutale danstrengelser, med alle maktmidler til rådighet: propaganda, press, sensur, skolemonopol, er den russiske ateisme altså ikke nådd lenger overfor kristendommen, enn at den må erklære: Det er bare sinker og sinnsyke, de mange som holder fast ved eller finner tilbake til Evangeliet. For et nederlag! Kristendommen begynte jo der — i «galskapen». Apostlene hørte allerede den samme anklage. Men de erobret sennene i det som dengang var verdens alt dominerende politiske og militære stormakt: Romerriket. Mennesket hadde ikke råd til å gi slipp på

(Forts. n. side)

Russerne observerer oss, Vestens mennesker. Bli de overbevist av det de ser?

INNBLIKK OG UTSYN

I KIRKENS LIV OG TANKER

«Hvis ikke den vanlige legmann og kvinne blir aktive medlemmer av denne apostoliske bevegelse for å vinne verden for Gud, har Konsilet vært forgjeves. Derfor er det så viktig akkurat nå å bringe Konsilets tanker og idéer ut blant folk.»

(Utdrag av en lederartikkel i «Catholic Herald».)

«INGEN ER PASSIVE TILSKUERE»

«Arbeidet i bispedømmene og sognene med å bringe Konsilets tanker og beslutninger ut blant folk vil lykkes i den utstrekning man får gitt videre de to store lærdommene av kirkemøtet. For det første understreknin-gen av Kirken som først og fremst et fellesskap, et bro-skap av mennesker som Gud har inngått en spesiell over-enskomst med for at de skal gjøre ham kjent blant alle andre. For det annet at hvert medlem av dette fellesskap i Kirken har sine rettigheter og sitt ansvar. Ingen er pas-sive tilskuere.»

«Meningen er ikke at den enkelte bare skal akseptere en rekke definerte sannheter, han skal *leve* etter dem, være med å utvikle sannheten. Han tilhører ikke Kirken, han *er* Kirken. Og hans oppgave er å leve sitt vanlige liv på en måte som viser menneskene Kristus.»

«Kristenhetens virkelige håp i dag ligger i at det for-mes et virkelig legmannsapostolat. Bevegelsen for Unge kristne arbeidere er bevis på at dette kan gjøres på ett avsnitt. Den store oppgave Kirken nå står overfor er å utvikle og utdanne lignende styrker på andre områder av det moderne liv. For å tale militært så har Konsilet opp-nådd et gjennombrudd, gamle fordommer er brutt ned, man har kvittet seg med overlevde tradisjoner, motstand mot nødvendige forandringer og ufullstendige ideer om Kirkens natur og oppgave. I denne tiden efter Konsilet må brohodet befestes og styrkes. Den enkelte må selvsten-dig forsøke å utvide brohodet. Men våpnene vil bli ander-ledes, kjærlighet istedenfor hat, ønske om å tjene isteden-for lyst til å herske.»

denne sannhet om seg selv: At det er skapt, ikke i Statens, men i Guds bilde.

Forargelsen i Vesten over behandlingen av disse tre forfattere — de to fengslede og den ene utvist — er stor og forklarlig. Men den er også forpliktende. Mange vil nå at kontaktene østover bør legges på is. Det er sikkert en stor misforståelse. Det er i spenningen og utvekslingen med et sannelig ikke syndefritt Vesten, de tusener av menneskelige kontakter *under* maktpolitikernes sterile nivå, at håpet om bedre kår for menneskesinnet i Sovjet tross alt lever og vokser. Denne kontakt er også gunstig, ja nødvendig for oss selv. For vi lever så halvhjertet våre dyreste verdier, vi Vestens mennesker. Og vi ser og for-står dem visst bedre, i samtalen med dem som vil oppgi inntil sin frihet, sitt fedreland og sitt liv for retten til å gjenoppdage og elske dem.

HRM.

«MOT TIL UFULLKOMMENHET»

«Koncilet har, enligt en fin formulering, haft mod till ofullkomlighet. Vad betyder det för oss? Det betyder att vi får vänja oss vid den för många kanske ovana tanken att kyrkan inte har svar på alla frågor. (Jag vill gärna se den nuvarande påven, med hans ofta omtalade obenä-genhet att fatta raska och radikala beslut, som en För-synens gåva just i detta moment av frälsningshistorien.) Allt samverkar till att säga oss att vi alla måste *söka* svaren, i solidaritet med varandra och med alla andra sökande människor, men i hoppets förvissning att den som med bästa samvete följer Kristus efter i gemenskap med hans kyrka och hennes tro, han skall inte söka för-gäves.»

Kyrkan, modell Vaticanum II, har ett ödmjukare och mindre säkert uppträdande än man varit van vid på många hundra år. Svaghetstecken? Tvärtom, tecken på en mycket djupare styrka än den som i alla sammanhang manifesterar sig i absoluta formuleringar, stränga avståndstaganden,

(Forts. side 77)

Kirken trenger legfolk som påtar seg ansvar og løft — som full-verdige medarbeidere.

TEILHARD: ET UKJENT BREV

15, rue Monsieur, Paris VII.
11. desember 48.

Meget kjære venn, P. C.*

De kan ikke forestille Dem hvor Deres brev gledet meg. Jeg hadde selvfølgelig helt glemt vårt sammenstøt i Farm Street i 1939, men jeg minnes alltid Aix og så mange andre ting. Og jeg takker Dem for å ha minnet meg om hva jeg lovet Dem og om vårt vennskap. Med det første sender jeg Dem en eller to trykte (eller maskinskrevne) tekster, som et tegn på min gode vilje. Litt senere (om to-tre uker) sender jeg Dem dessuten et lite stensilert arbeide, hvor jeg nylig har forsøkt å fastslå kjernen i min nåværende *Weltanschauung* (det heter: «Som jeg ser det»). Jeg tror avgjort at det er ortodokst. Men De får behandle det med diskresjon. De er ikke så begeistret, på høyeste hold, over at jeg lar disse tingene sirkulere, og noe av lydigheten må man da holde fast ved...

Deres arbeide med «konversjoner» må være fengslende. Selv forblir jeg altfor logisk og intellektuell. Jeg søker å kristne ideene og tankeretningene. Det er et altfor upersonlig arbeide, men det er det eneste jeg kan. Snart er det to år siden at også mitt hjerte begynte å streike, og de trodde jeg var ferdig. Nå går det bra, men jeg kan knapt lenger arbeide «i marken», og det savner jeg meget — så meget mer som jeg får ikke noen videre frihet til å skrive og tale. Men det er så fengslende å ha en visjon av tingene, en visjon som en selv tror på, og som virkelig fenger! De vet hvordan det er. — Jeg tilbragte oktober i Rom, på Generalens uttrykkelige ønske. Kontakten var velgjørende for begge parter, tror jeg. Men situasjonen er ikke meget forandret, når det gjelder den frihet jeg får. Det var lettere før 1940 — da kunne en dra ut og bli glemt for en tid i China...

Jeg forblir meget optimistisk når det gjelder utviklingen av vår verden — i det lange løp — og i avgjort motsetning til våre eksistensialister (kristne og ikke-kristne) og til våre «eskjatalogikere». Men jeg blir mer og mer overbevist om at vårt århundres mennesker som masse bare kan overgi seg til en kristentro som er sterkt preget og varmet av en sann iver for mennesket («ferveur humaine»). Denne «menneskelige kulde», denne agnostisisme, eller snarere skeptisisme som en finner hos de katolske myndigheter når det gjelder en full og hel utvikling av menneskets åndelige ressurser, forekommer meg å være den direkte årsak til massenes (og elitens!) avkristning. Og jeg finner dette så meget mer ergerlig, som vi jo i en Kristus vi virkelig forstår, har alt hva vi trenger for å anspore vår verden på en slik måte som den selv søker å bli ansporet. Døpe og kristne ny-humanismen i vår tid — dét er det eksakte mål vi må nå frem til.

Ennå engang: Takk for at De husket på meg. Deres hengivne i Kristus Jesus

Teilhard S. J.

* P. C. = *Pax Christi*, dvs. Kristi fred!

Den engelskfødte jesuittpateren Philip Caraman er oss en god medarbeider. I sitt arbeide med en biografi over sin kjente ordensbror C. C. Martindale er han kommet over et brev til denne fra en tredje jesuitt — Pierre Teilhard de Chardin. «St. Olav» er glad for å kunne offentliggjøre dette ukjente skriftstykket, som et lite trekk i portrettet av en mann hvis nyskapende tanker har interessert en hel verden etter siste krig. Det er et fint tillegg til vår artikkel «Mennesket Teilhard de Chardin» i «St. Olav» i fjor (nr. 16). Pater Caraman har selv gitt nedenstående kommentar —

Teilhard de Chardin (til v.) i arbeide «i marken».

KOMMENTAR

Som leseren vil oppfatte, av dette brevets fortrolige karakter, var Martindale og Teilhard de Chardin gamle venner. De hadde vært noviser sammen i Aix-en-Provence — pater Teilhard trådte der inn i jesuittordenen den 20. mars 1899 da Martindale var i sitt annet studieår. Senere levde de sammen i Hastings, Sussex, hvor Martindale fullførte sitt tredje års teologi, hos de dengang landflyktige franske jesuitter. Hver gang Teilhard besøkte London, bodde han hos sine ordensbrødre ved Farm Street Church, hvor Martindale var virksom fra 1927 til 1953. I første avsnitt av brevet nevner Teilhard deres samvær der i 1939.

(Forts. side 78)

BLIKK på TIDEN

REFORMENS MISSISSIPPI

■ Helge Kristensen, redaktøren av vår danske kollega «Katolsk Ugeblad», er dette sjeldne på våre nordiske breddegrader: En dyktig og profesjonell katolsk journalist. Hans lederartikler har snert og utsyn, hans kommentarer kaller en spade for en spade, ikke forsiktig for en dessertskje.

I et særlig velopplagt nummer nylig (18. februar) legger han (som «St. Olav» forleden også gjorde det) inn et godt ord for den danske utgaven av Gunnel Vallquists konsildagbok — ikke uten et risp til de sendrektige:

«Det vil måske undre én og anden, at der tales så meget om, at det tjener udgiverne «til ære» at trykke bøger om koncilet. «For koncilstof er godt stof, aktuelt stof.» Jo, godmorgen!

Aktuelt er det ganske visst og vil være det år frem i tiden, men det er lige så visst, at entusiasmen langtfra er så bred, at den er sikker at investere i. Man kan også merke det på andre områder. Det var pinligt så få, der var mødt op for at modtage vor biskop i domkirken, da han vendte hjem fra kirke-mødet. Og hvis de lokale kirkevandringer, der jo så afgjort er i koncilets ånd, er gået hen og blevet succes, er det vist ikke altid katolikernes skyld. For at sige det mildt. Koncilet og dets frugter er realiteter, mange nægter at se i øjnene. Man har hjemme efter i forgårs — længes måske efter et ubevogtet øjeblik, hvor man lige så stille kan pynte hyggekrogen igen. Og tanken om Kirken som en stor Rotaryclub — det var vist blant andet den forestilling Heinrich Böll var ude efter i «En klovn ansigt» — har koncilet også pillet ettertrykkelig ved. Så sidder der paradoksalt nok nogle, som før uegennyttigt arbejdede på at skaffe Kirken indflydelse, og surmuler over at koncilet faktisk gjennom sin selvbesindelse, sit ærlige forsøg på at hæve sig over de verdslige partiskillelinjer har skaffet Kirken en ny respekt — og dermed indflydelse.

Og dog vender alle disse gode katolikker sig ikke mod selve koncilet, der jo trods alt er selve Kirkens øverste lovgivende myndighet og en fortsættelse af apostelmødet i Jerusalem. Nej, man lader bare koncil være koncil i den udstrækning man ikke lige er bunden af samvittigheden.»

Det er en nyttig påminnelse om at det finnes en passivitet som på kort tid vil måtte isolere og provinsialisere dem det gjelder, i deres forhold til en igjen høyst bevegelig verdenskirke. Reformen er nemlig som Mississippi — *it just keeps rolling on and on.*

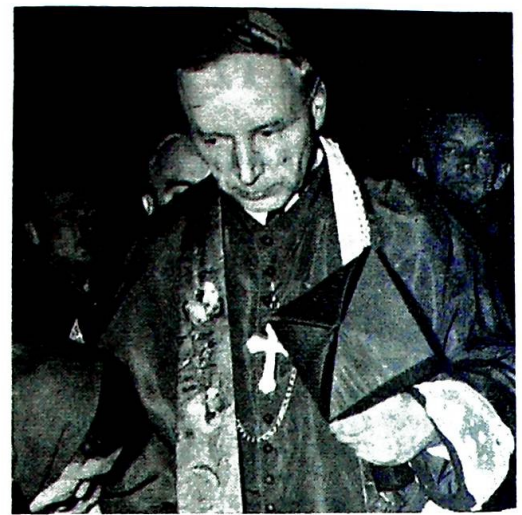
WYSZYNSKI — DEN MODIGE

■ Skal en idag en tur bak jernteppet (og det har jo heldigvis sine huller), er Polen å anbefale. Det er kanskje det mest «spennende» land i Europa i dag. Her kjempes nemlig en åndskamp som i ordets bokstavelige betydning er «skjebnesvanger». Det storstilte og hittil mislykkede forsøket på å skape et dogmatisk marxistisk og ateistisk folk av en nasjon som i tusen år har funnet sin sjelelige identitet i den katolske tro, er noe en skal se nærmere på hvis en kan — åndelig sett er det ett av de mest fengslende frontavsnitt i den europeiske verdikamp.

Også norsk presse følger denne kampen med oppmerksomhet, om enn noe tilfeldig — utlevert som den for det meste er til standardiserte byråmeldinger.

Tilfeldigheten kan ta rare former — etter i årevis å ha skildret regelmessig den tsjekkiske kardinal Jozef Beran's skjebne glimret for eksempel «Dagbladet» ved sitt fravær og sin taushet da den selvsamme kardinal, etter 13 års internering, dukket fri opp i Oslo i fjor og møtte den norske presse ansikt til ansikt.

Nå er det hans polske kollega, kardinal Wyszynski som står

i forgrunnen. Etter lang tids fengsling, ble han friggitt under «avstaliniseringen» i Polen, da folkets utålmodighet under russisk tvangsdirigering nær hadde fått Polen til å eksplodere i oppstand. Siden har han kunnet virke i Warszawa. Men kampen fortsetter — kommunistene har innsett at Kirken fremdeles står urokket og stengende på veien til polakkenes sinn og hjerter. Alle pressmidler har vært brukt — den polske kirke kjemper i dag under kår som minner om høydepunktene i den norske kirkekamp under siste krig. Det hets-sprog som nå brukes mot polakkenes primas, og de innskrenkninger i bevegelsesfriheten han er blitt pålagt av myndighetene, kan tyde på at det går mot en ny fengsling, en ny kraftprøve. Det skremmer neppe kardinalen — han har erfaring.

Men om nå norske aviser, knappe reise-budsjetter til tross, sendte en og annen korrespondent på stedet, i den akutte fase som synes innledet? Det er intet som selvsyn. Blant annet fordi både Øst og Vest vil utnytte striden maktpolitisk, mens dens kjerne er noe ganske annet: De polske kristnes krav på selv å få velge sin åndelige egenart og oppdra sine barn i den. Forstår vi ikke dét — da har vi glemt, eller later som om vi har glemt, et tragisk og livsviktig kapittel av vår egen nokså ferske historie. Det er tillatt, ja påbudt, å tilgi. Men ikke å glemme.

FORVIRRING — IKKE FIENDTLIGHET

■ Norske kristne er ikke kulturfiendtlige, skriver Odd Kvaal Pedersen («Vår Kirke» 19. februar), de er kultur-forvirret. Hans utmerkede artikkel sammenfatter argumentasjonen i en stadig løpende debatt om kulturens kår på kristenhold i Norge. «Kultur» er jo ellers så meget — det er derfor lett å besvare anklagen med en ganske overbevisende «omgående bevegelse»:

«Hva ofrer nå våre anklagere av penger og mannskap på disse og andre områder? Har ikke kirken og de kristne organisasjoner — når alt kommer til alt — vært den virkelige kulturpionér? Er ikke almenskolen en følge av konfirmasjonen som ble innført under pietismens første fremvekst? Kommer ikke den statlige u-hjelp hundre år etter kirkens? Har ikke de kirkelige organisasjoner vært først ute med en rekke skoleslag? Hvem var pionerer for et bedre jordbruk? (I iveren og farten kommer selv potetprestene til ny verdighet.) Hva gjorde ikke Hans Nielsen Hauge og hans venner av samfunnsgavnlig innsats?

Kultur, understreker man, er noe langt bredere og mer vidtrekkende enn bygdekino og eksperimentteater i fjernsynet. I virkeligheten kan dette siste være den rene u-kultur. Den beroligende konklusjon blir: Egentlig er det kristenfolket som spenner videst — fra Kristelig Gymnasium til rasegriser på Tomb.»

Odd Kvaal Pedersen er ikke sikker på at den hellige grav dermed er vel forvaret — han savner en våken kritikk som

spør: Hva ligger til grunn for avgjørelsene? Er det ikke etter hvert blitt nokså mange forvirrende inkonsekvenser, når det gjelder kristenfolket og kulturlivet? Der kan gå manér i det å «parere» nærgående spørsmål med ovennevnte imponerende katalog over utvilsom kristelig kulturinnsats. «Spørres det om kirkens holdning til film, teater, malerkunst, litteratur eller moderne formgivning er det dette man krever svar på. Å tale om alt annet, er et «god-dag-mann-økseskaft». I beste fall det. I verste fall blir det oppfattet som et forsøk på å omgå en rekke spørsmål som man ikke vil inn på, fordi kirken ikke har tatt dem opp til virkelig samvittighetsfull vurdering», skriver han. Og hans konklusjon er klok, klar og meget virkelighetsnær:

«Der finnes talsmenn for den oppfatning at kristne mennesker skal holde seg strikt på avstand fra enkelte områder for å berge sitt åndelige liv og sin sjelefred. Det er ingen grunn til å raljere over mennesker som slik føler trang til å søke et tilfluktssted. Men kan man sikre seg ved blott å lukke øynene? Er det ikke da mer realisme i Kristi paradoksale og absurde betraktning — om å rive øyet ut og øret av, om det frister?

Dermed kan man berge sitt indre liv. Men samtidig avskjærer man seg bokstavelig talt muligheten til å se utfordringene, og lytte til det Gud vil si en i møtet med andre mennesker. Selvfølgelig avviser kirken en slik flukt fra verden, om den er aldri så fromt ment. Og egentlig forbyr den mennesket å bygge seg et forsvarsverk mot noen eller noe i denne verden. Men på dette grunnlag må kirken bedre tenke igjennom sin kulturdiakonale oppgave. Idag er meget av det som oppfattes som kulturfiendtlighet egentlig kulturforvirring.»

PRESSEN OG VK II

■ Informasjon om Vatikankonsilet via pressen er i seg selv en vanskelig journalistisk oppgave. Mens konsilet ennå satt sammen, var det debattene og begivenhetene det dreide seg om — nå gjelder det å popularisere, for alle interesserte her hjemme, også resultatene. Oppgaven har — i betraktning av «fjernheten» i stoffet — slett ikke vært dårlig løst i Oslo-avisene. Best i «Morgenposten», som både ved nyhetsstoffet, kommentarene og leder-omtalen jevnt over har vist en forbilledlig vilje til grundig saklighet. «Morgenbladet» og «Aftenposten» har fulgt godt opp — sistnevnte særlig ved sin utmerkede Rom-korrespondent Theo Findahl, hvis interesse og kompetanse vi selv har kunnet konstatere «i marken». «Vårt Land» har vist en påfallende og lett gjennomskuelig slagside til alt som kunne tas opp i verste mening — det skulle helst gå galt, eller i hvert fall nære en vel vedlikeholdt mistenksomhet.

Efter som dekreten nå, i hurtig rekkefølge, foreligger i norsk sprogdrakt, merker vi oss den saklige og kyndige presentasjon de har fått i noen gode artikler av teologen Peter Wilhelm Bockmann. Hans sammenfatning og vurdering av erklæringen om religionsfriheten («Morgenbladet» 4. februar) og «Om Guds åpenbaring» («Vår Kirke» 19. februar) er for eksempel verdifulle innføringer i dokumentene. I forbindelse med det førstnevnte dokumentet skriver Bockmann blant annet:

«Vi nevnte tidligere at Vatikankonsilets hevdelse av religionsfrihet ikke innebærer at Romerkirken relativiserer seg selv og sitt krav på å forkynne sannheten. Det innebærer, presiseres det i § 1, «at religionsfriheten lar den tradisjonelle katolske lære om menneskets og samfunnets moralske forpliktelse (uth. her) overfor den sanne religion og Kristi ene kirke være intakt». Og § 14 understreker at religionsfriheten selvsagt heller ikke opphever kirkens misjonsforpliktelse: «En Kristi disippel er nemlig strengt forpliktet overfor sin Mester til å fordype seg stadig mer i den sannhet han har mottatt av Kristus, å forkynne den trofast og forsvare den med styrke, men aldri med midler som strider mot Evangelietts ånd.»

Det er noe meget viktig som her understrekes. Stikk imot vår tids relativiserende oppfatning, som tror at åndsfrihet forutsetter at alt betraktes som like sant eller usant, så er forholdet tvert om at åndsfrihet, derunder religionsfrihet, først får mening når man står for og er overbevist om sitt standpunkts sannhet og gyldighetskrav — og samtidig fastholder og hevder full frihet og ut-

PRO- NUNTIUS I FINLAND

Efter Vinterkrigen i 1939, ikke minst i erkjennelsen over at pave Pius XII talte den overfalte nasjons sak, opprettet republikken Finland diplomatiske forbindelser med Vatikanet. En finsk legasjon ble opprettet i Rom, og siden opprettelsen av en Apostolisk Delegation for Norden i 1961, har den apostoliske delegat, erkebiskop Bruno B. Heim ivarett kontaktene fra Vatikanets side.

Nå innløper meldingen om at den finske regjering har ønsket å utvide sin diplomatiske representasjon ved Vatikanet til ambassades rang. Den Hellige Stol har til gjengjeld besluttet å opprette et nuntiatur i Finland, som for tiden vil bli ivarettatt av en apostolisk pro-nuntius med ambassadørs rang. Som den første pro-nuntius er den 16. februar i år utnevnt erkebiskop Heim, som fortsatt vil være apostolisk delegat for Norden og residere i København (Immortellevej 11, Vedbæk).

*

Erkebiskop Heim er født i Olten (Sveits) i 1911. Han har studert filosofi ved dominikanernes høyskole Collegio Angelico i Rom, hvor han tok doktorgraden i 1934. Efter teologiske studier sammesteds, samt i Fribourg og Solothurn (Sveits) ble han presteviet i 1938. Efter noen år i sognearbeide og som flyktningekapellan i Sveits, trådte han i 1942 inn ved det Pavelige Akademi i Rom. Han tok doktorgraden i kirkerett ved Gregoriana-universitetet, Rom, i 1946. Fra 1947 til 1951 var han attasje og sekretær ved nuntiaturet i Paris, under nuntius Roncalli, den senere pave Johannes XXIII. Fra 1951 til 1954 var han sekretær ved nuntiaturet i Wien, fra 1954 til 1961 hadde han tilsvarende stillinger i Bonn. I 1961 ble han utnevnt til apostolisk delegat i de nordiske land, og ble samme år konsekret som erkebiskop.

foldelsesrett for andres standpunkter. For først da blir åndsfriheten en funksjon av menneskets verd, ansvar og samvittighet som motiverer og krever hver enkelts rett til å hevde også det jeg selv er dypt uenig i. Det er denne ekte religionsfrihet alle kirkesamfunn må være forpliktet på, og som nu på en overbevisende måte er underskrevet også av Romerkirken. Religionsfrihet opphever ikke, men tvert om forutsetter, at man mener å ha erkjent sannhet som man anser for moralsk forpliktende for alle og derfor forkynner og forsvare — men på måter som gir samme frihet og utfoldelsesrett til andre for deres syn. Det er med denne kombinasjon av frihet og frimodighet at Romerkirken nu er begynt å omgås andre kirkesamfunn og andre livsoppfatninger.»

Det er såmenn en nyttig presisering, både for oss selv og andre.

Frater Candidus.

Hyrdebrev for fasten 1966

Nordens biskoper

til våre Bispedømmers presteskap og øvrige troende
hilsen og velsignelse i Herren!

Med glede har det II. Vatikankonsil tatt opp legfolkets ønske om øket deltagelse i Kirkens oppgaver. Legmannsauditorer, både mannlige og kvinnelige, har vært til stede under arbeidsmøtene i Peterskirken. Av disse ble enkelte oppfordret til å tale til Konsilfedrene på vegne av legfolket. I flere av Konsilets kommisjoner har legmenn — og kvinner vært aktivt engasjert i utarbeidelsen av flere viktige tekster. Men fremforalt har Konsilet i en rekke dokumenter, vi tenker da først og fremst på konstitusjonen «Om Kirken», særlig på kapittel 2 og 4, men også på dekretet om «Legfolkets apostolat» og pastoralkonstitusjonen «Om Kirken i Verden av Idag» gitt våre troende et myndighetsbevis ved å påpeke deres plikter og rettigheter som medlemmer av Guds folk. Aldri tidligere har et Kirkemøte uttalt seg så utførlig om legfolkets stilling og oppgaver i Kirken og i verden.

Selv i våre land uttrykker de katolske kristne i større grad enn før ønsket om å bli intimere knyttet til Kirkens gjerning. Vi gleder oss over den dypere ansvarsfølelse som her kommer til syne. På den annen side har vi ikke kunnet unngå å legge merke til at en viss uro har begynt å gjøre seg gjeldende på legmannshold. Vi vil derfor i dette felles hyrdebrev rette et ord til våre katolikker om legmannens stilling og oppgaver i våre nordiske land, ta opp Konsilets tanker og tilpasse dem på våre forhold.

I. Konsilets kall til legfolket av idag.

På en ny måte vender det II. Vatikankonsil seg til dere for nærmere å belyse den stilling og de oppgaver dere har i Kirken. Dere er alle, i forening med biskopene, prestene og medlemmene av de religiøse ordener en del av Gudsfolket. Dere er følgelig delaktige i det alminnelige prestedømme — i kraft av hvilket dere medvirker aktivt i feiringen av den hellige Eukaristi. I og med dette medlemskap har dere også del i Kristi profetiske embede hvorigjennom dere, så lenge tilknytningen til de troendes fellesskap bevares, ikke kan komme i villfarelse. Dere har mottatt den overnaturlige trosinnsikt «som vekkes og næres av Sannhetens Ånd», og som hjelper dere til å trenge dypere inn i troens innhold og til å la denne rikere erkjennelse komme til uttrykk i det daglige liv. Dere har også som legmenn del i de særskilte nådegaver som «Ånden deler ut til hver især eftersom Han vil» (1. Kor. 12, 11).

En side av Konsilets bilde av legmannens plass i Kirken trer tydelig frem: Fordi dere er medlemmer av Gudsfolket og altså selv utgjør Kirken, har dere også del i Kirkens oppgaver, i dens apostolat.

Til dette apostolat blir alle gjennom dåp og fer-

ming kalt av Herren selv. Derved er hver katolsk kristen i kraft av de mottatte gaver gjort til både vidne og redskap, delaktig i Kirkens gjerning, alt «efter målet for Kristi gave» (Ef. 4, 7).

Konsilet påviser videre at Kristus har villet gi legmannen et eget kall og en særskilt oppgave. Således sies det i konstitusjonen «Om Kirken»: «Legfolket har det kall å søke Guds rike ved å ivareta de jordiske ting og innrette dem med Gud som mål. Legfolket lever i verden, i alle slags verdslige oppgaver og virksomheter, innenfor det vanlige familie- og samfunnsliv som hele deres liv likesom blir vevet sammen med. Der er de kalt av Gud til, ledet av Evangeliets ånd, å oppfylle sin egen misjon og dermed virke som en surdeig innenfra til verdens helliggjørelse. Det er først og fremst deres livs vidnesbyrd, lysende av tro, håp og kjærlighet som hos dem åpenbarer Kristus» (nr. 31). Kort sagt: det er legfolkets spesielle oppgave gjennom sitt arbeid, sine ord og sin holdning å gjøre Kirken nærværende og virksom i de mange forhold der Kirken bare gjennom dem kan bli jordens salt.

Kjære kristne, dere vil legge merke til at Konsilet har påpekt noe vesentlig vi her bare har kunnet understreke ved hjelp av noen grunnleggende tanker: nemlig at våre troendes kallsbevissthet bør utdypes og styrkes. Da dette fører med seg en rekke praktiske oppgaver vil vi fremkomme med noen tanker og retningslinjer herom i Hyrdebrevets annen del.

II. Legmannsoppgaver i våre bispedømmer.

Vi skal her understreke noen få sider ved legfolkets apostolat som særlig angår våre nordiske land. Det sier seg selv at de oppgaver vi på denne måten nevner vil være av forskjellig betydning alt etter forholdene.

Et særskilt virkefelt for legmannsapostolatet er å hjelpe til med byggingen av kirker, både på sognebasis og på bispedømmebasis. På sognebasis: Alle rede det begrensede antall prester i våre land, — som for noen kirkedistrikts vedkommende rett og slett betyr prestemangel — skulle anspore vår geistlighet til å sikre seg hjelp fra legfolket i menighetsarbeidet. Dette er en konsekvens av læren om Gudsfolket: nemlig at både prester og legfolk, hver på sin måte, må være delaktige i oppbyggingen av Kirken som er Kristi Legeme.

Det vi biskoper ønsker i denne forbindelse er at der i årene som kommer innenfor hver menighet må bli dannet et utvalg som kan stå våre prester bi i råd og i dåd med deres planleggingsarbeid.

Også på stiftbasis bør vi biskoper, der hvor det

ennu ikke er gjort, etterhvert etablere et legmanns-råd som kan gi oss råd og som samtidig kan være et forbindelsesledd mellom biskopen og de troende.

Vi ber våre prester og medlemmene av våre ordenssamfunn om å stille seg positive til alt sunt initiativ som fremkommer på legmannshold. De må da tenke på at en legmann ikke bare er et redskap, men en bærer av et reelt medansvar i Gudsfolket. På den annen side finnes der i Kirken et lære- og lede-embete som legmennene må erkjenne og gjøre bruk av for sin egen vandring her på jorden. Det er også påkrevet at våre troende ikke glemmer den enkeltes plikt til å innordne seg det kirkelige arbeid og den kirkelige planlegning i sin helhet. Dette fordrer fra begge sider et modent omdømme og ikke sjelden stor selvovervinnelse.

Mange og viktige er de spørsmål som vi gjerne skulle tatt opp i forbindelse med legmanns- apostolatet, i våre land, men dette ville føre til en saks- liste som givetvis måtte sprengte et hyrdebrevs ram- mer. Ett spørsmål kan vi imidlertid ikke forbigå, nemlig legmanns- apostolatets indre forutsetninger.

Men før dette vil vi takke våre troende for alt hva de inntil nu har ydet i Kirkens tjeneste, både i og utenfor forenings- og gruppevirksomheten. Vi er oss bevisst at Kirken i våre land ikke kunne ha vært denne store og oppofrende innsats foruten. Det er jo en glede og en ære å være kalt av Herren til å virke nettopp i denne Nordens Kirke. La de av oss som ennå skulle ha mindreverdighetskomplekser ved å tilhøre en minoritet kvitte seg med disse. Det er sikkert at nettopp det å få leve og virke i en diaspora- kirke utgjør en særskilt nåde på grunn av de der- med forbundne vanskeligheter. La oss ikke glemme at Kristi Kirke her på jorden i sitt innerste vesen ikke er triumfens, men korssets Kirke. Det er inn- lysende at denne situasjon krever meget og stor- sinnet uselviskhet av alle, også av våre legfolk. Vi ser i denne forbindelse ikke bort fra de alvorlige problemer vi står overfor, som for eksempel spørs- målet om de mange nasjonaliteter i våre menigheter. Men la oss ikke glemme at nettopp her ligger mulig- heten for å uttrykke den særegne katolske rikdom: mangfoldighet i enhet. Vi ser i dette en positiv verdi for vår Kirke i Norden og en stor oppgave for våre egne katolikker, nemlig på en klok og fornuftig måte å hjelpe disse nasjonaliteters integrering i våre menigheter. Utover dette må det sies at vår relativt nye diasporakirke har den store fordel at den ikke er belastet med fastlagte «tradisjoner». Dermed har

vi en større mulighet for å finne frem til en form som passer for kirkene i våre land.

En annen viktig indre forutsetning for et frukt- bart legmanns- apostolat er den uselviske vilje til sam- arbeid. Samarbeid mellom biskop, prester, legfolk, — og legfolket seg imellom. Vi vil som biskoper oppfordre alle på det varmeste til å stå sammen og arbeide sammen. Det er nemlig i denne ærlige samarbeidsvilje at den indre enhet kommer til ut- trykk.

Til slutt vil vi legge våre troende betydningen av en religiøs og teologisk skolering på hjerte. Uten en levende religiøs fordypping i bønner, i betrakt- ning over Skriftens ord, i søkning til sakramentene og — hvor det er mulig — gjennom retretter, kan legmanns- apostolatet ikke utfolde seg og bære frukt. Det er jo her et intimt avhengighetsforhold til en levende forening med Kristus som sa: «Den som blir i meg og jeg i ham, han bærer meget frukt; for uten meg kan dere ikke gjøre noe» (Joh. 15, 5). Men her- til må også komme, for manges vedkommende og særlig her og nu, en dypere skolering i vår kristen- katolske verdensanskuelse — ja i teologi — slik at vår troshorisont kan bli utvidet og vi kan bli satt istand til, ikke bare å kunne besvare spørsmål, men til å leve og virke i verden etter katolske retnings- linjer og således avlegge et vidnesbyrd. I verden omkring oss er videreutdanning, voksenopplæring og lignende et selvfølgelig og viktig krav. Det er således riktig at vi også tilkjenner vårt legmanns- apostolat den samme nødvendighet. Prester, ordens- folk og foreldre legger vi i denne sammenheng gan- ske særlig ungdommens apostoliske forming på hjerte. Ungdommen er Kirkens fremtid i våre land. Det kommer i stort monn til å bero på de unge om vi i de neste årtier vil kunne få vitale og innsats- villige legfolk i våre menigheter.

Kjære kristne, vi slutter dette hyrdebrev med en bønn — som samtidig omslutter en dyp forventning — nemlig at det II Vatikankonsil også i våre del- kirker må utvirke seg stadig fyldigere og rikere både hos våre geistlige og hos våre troende. Ta opp med takknemlighet impulsene fra dette så betyd- ningfulle Kirkemøte og forsøk å virkeliggjøre dem i deres liv. Vi gjør i denne forbindelse gjerne til våre egne ord de ord som den hellige Paulus uttalte: «Vi har derfor ikke holdt opp med å be for dere... at dere må bli fylt med erkjennelse av hans vilje... så dere ferdes verdig for Gud og tekkes Ham i alt og bærer frukt i all god gjerning...» (Kol. 1, 9).

† *William Cobben*

Biskop av Helsinki

† *Johannes Riih*

Apostolisk Vikar for Mellom-Norge

† *John Taylor*

Biskop av Stockholm

† *Hans L. Martensen*

Biskop av København

† *Johannes Gunnarsson*

Apostolisk Vikar for Island

† *Johannes Wember*

Apostolisk Vikar for Nord-Norge

† *John Willem Gran*

Biskop av Oslo

† *Paul Verschuren*

Assisterende biskop av Helsinki

En klovs funder- inger

Lærde menn og enkelte skribenter sier at Kirken har et informasjonsproblem, og nå innbiller jeg meg at jeg vet hva de mener. Selvfølgelig snakker de om problemet med å få Kirkens tanker og idéer ut til menigmann, blant annet. Men monstro om det hele ikke gjelder noen av de samme tekniske vanskeligheter som jeg har når jeg skal fortelle noe ved middagsbordet. La meg ta et ferskt eksempel.

Jeg holdt på å lese Schlesingers ud-

merkede bok om Kennedy da min kone sa at middagen var servert, og jeg gikk til bords fylt av lesningens spenning og tanker, og like etter at vi hadde bedt bordbønn og jeg hadde helt mer krydder i den ferske suppen, begynte jeg etter min mening å fortelle om den gangen Kennedy møtte Krustsjov i Wien. Stemningen var farlig amper og truende og til slutt sa Kennedy at han trodde at det ville bli en...

Jeg kastet et blikk ut av vinduet før jeg kom til poenget. Temperaturen var omkring 18 minus den dagen også, det hadde vært en...

La meg innskyte at jeg på dette tidspunkt etter min mening kanskje hadde snakket i fire minutter, flytende og uanstrengt. Akkurat da jeg skulle glede dem med poenget i min nye visdom, hørte jeg tydelig den mellomste krabaten si til min kone at han for sin del godt kunne like klumper i sukkeret.

Ett, to øyeblikk satt jeg med halvåpen munn og forsøkte å forbinde sukkerklumpene med toppmøtet i Wien. Så lo jeg høyt, bittert og hult. Begynte å spise.

Jeg hadde imidlertid passet på å le så bittert og hult at de fire andre la merke til tingenes tilstand og min sårhet, og de så spørrende på hverandre. Var det noe på styr?

Kjære, sa jeg, ingenting. Jeg bare fortalte dere litt samtidshistorie, noe viktig noe. Avgjørende ting for vårt liv. Bomben, presset, alt det der. Mot, fasthet, ungdom. Ingenting annet.

De glante på hverandre med den spesielle grusomme forståelse de i slike tilfeller kan legge for dagen, den minste trakk ørlite på skuldrene og dukket ned i tallerkenen igjen før jeg fikk irettesatt ham for gesten.

Jeg bevarte dyp taushet om dette i toogtyve timer. Neste ettermiddag sto min kone og strøk, plutselig orket jeg ikke å være edel lenger og sa at ha, ha, dere er jamen gode, igår fortalte jeg en lang historie uten at...

Min elskede kjente på jernet med pekefingeren og sa helt rolig:

Kjære deg, den historien begynte vi da på før vi satte oss til bords.

Jeg stirret og stirret, som det står i romanene. Så hvisket jeg hest:

Javel, men jeg fortsatte.

Den som tror han finner noen lærdom i dette er antagelig på villspor. Det er ikke så lett å løse dagens informasjonsproblemer, på det store eller på det lille plan.

På det lille plan er det jo slik at jeg selvfølgelig av og til har en frysende fornemmelse av at jeg kjeder mitt publikum. Enda meningen er god, det eneste jeg vil er å øse av min overflod til de stakkars små. Ungene altså.

Det er ganske nifst å merke når øynene liksom vandrer...

Kanskje jeg begynner i den gale enden? Kanskje jeg først må sette meg litt inn i dette om klumper i sukkeret og andre av dagliglivets bekymringer før jeg holder stor tale?

Kanskje.

AGE

velg riktig tobakk

GB-02

mild og moden
aromatisk og velsmakende
SKANDINAVIAS MEST SOLGTE TOBAKK

TIEDEMANN'S GUL

PILGRIMSREJSEN PR. FLY TIL LOURDES

fra 10. til 16. august 1966

Afrejse fra Kastrup lufthavn om onsdagen kl. 10.00
Hjemrejse fra Lourdes den efterfølgende tirsdag kl. 8.30
Pris fra Kastrup til Kastrup med fuld pension i 6 dage:

På hotell d. kr. 820,00

På sykehjemmet « « 690,00

Gejstlig leder: Pater L. Brunicardi C. ss. R.

DE SYGES KATOLSKE FORBUND
VALFARTSKOMITÉEN:

Barsehøj 25 - Hellerup/København

DE 1000 DAGENE

Arthur M. Schlesinger jr.: De 1000 dagene (første bind).
Boken om John F. Kennedy. Cappelen.

Schlesinger klarer i første bind av sin bok om president John F. Kennedys «1000 dager» å streke opp noe av hemmeligheten med den unge presidenten, det som gjorde at en hel generasjon fikk nytt mot og håp da han kom i Det hvite hus. Kennedy var den første representant for den generasjon som var født under verdenskrigen 14—18, den som var modnet i depresjonsårene og som hadde kjempet i den annen store krig og tatt fatt på sin karriere i atomalderen. Dette var den første generasjon som var vokst opp i den tiden da den amerikanske uskyldperiode nærmet seg slutten. Når man var født ti år tidligere hadde man sine røtter i et annet og mindre komplisert Amerika. Scott Fitzgerald skrev en gang at hans samtidige i sin oppvekst hadde funnet «alle guder døde, alle kriger utkjempet, all tiltro til mennesket rokket». Men den generasjon som vendte tilbake til den annen verdenskrig, fant at gudene, krigene og tiltroen til mennesket likevel hadde overlevet, om enn på merkelige og dystre måter. Det tyvende århundres virkelighet, som hadde sjokkert deres fedre, skulle nå veve det stoff som ble materialet for *deres* liv.

Istedenfor å briske seg over at de tilhørte en tapt generasjon, gikk de ut for å finne om ikke seg selv, så et holdpunkt i en verden i utvikling. Dilemmaet var enda verre for den generasjon som hadde vært for ung til å delta i krigen, for ung til å kalle frem igjen uskyldsalderen, den generasjon som ikke hadde opplevd annet enn uro. I 50-årene var det noen som søkte trygghet på bekostning av identitet og ble organisasjonsmennesker uten personlighet. Andre søkte identitet på bekostning av trygghet og ble beatniks. Hver av disse veiene skapte bare en del av et menneske. Det var behov for en bestemt måte å leve på, en viss type av selvstendighet, et stadium mellom fortid og nåtid, mellom organisasjonsmennesket og anarkisten, mellom den som fulgte formkravene og den som trosset dem.

Det var nettopp denne selvstendighet den unge og effektive Kennedy syntes å kunne fremby. Det var bare ytterst få ting det moderne menneske kunne sette sin lit til, og de fleste av disse tingene var en del av mennesket selv — familie, venner, mot, fornuft, fedrelandskjærlighet. Kennedy var en demonstrasjon av denne nye selvtilitt. Han hadde frigjort seg fra fortiden, og dermed hadde han også frigjort seg fra nødvendigheten av å gjøre opprør mot fortiden. Han kunne insistere på visse standardkrav, beundre fysisk mot, gå i kirke, synes godt om sin far selv om han var uenig med ham og elske sitt land uten å være opptatt av seg selv. Han ga også uttrykk for etterkrigsgenerasjonens misnøye, dens mistro til retorikk, dens forakt for pompøs opptreden, dens utålmodighet overfor tidligere tiders hellige kuer, dens resignasjon overfor skuffelsene. Han ga også uttrykk for sin generasjons lengsel, for dristighet.

De av oss som gråt den ettermiddagen vi hørte de første bulletinene fra Dallas, vet godt at Schlesinger her rører ved avgjørende ting i våre liv.

Midt i den dramatiske og farlige beretningen om Kennedys valg og første måneder som president — som i første bind

omfatter bl. a. affæren i Bay of Pigs og det dystre møtet med Krustsjov i Wien, holder forfatteren på en måte hele tiden dette siktepunktet.

Kanskje var vi urimelig bløoyde i den tiden. Men vi var mange om det, hør bare på Schlesingers egne ord — og han hadde kontor et par meter bortenfor presidentens i Det hvite hus:

Vi var i en lykketilstand, og et øyeblikk trodde vi at verden kunne formes og at fremtiden bød på ubegrensede muligheter.

A. R.

SAMARBEIDE

Observatører i Vatikanet hilser med glede valget av dr. Eugene Carson Blake som ny generalsekretær i Kirkenes Verdensråd i Genève. Like etter valget foreslo dr. Blake et samarbeide med den katolske kirke i India og Afrika i hjelpen til de hungerrammede distrikter. L'Osservatore Romano har som et svar på appellen åpnet en liste for bidrag til en slik felles kampanje.

Dr. Blake er 59 år gammel og leder for United Presbyterian Church i USA. Han møtte pave Paul i 1964.

ØKUMENISK REISE

Tanken om en interkirkelig reise, der kristne fra forskjellige konfesjoner kan møtes og utveksle synspunkter, er både en tiltalende og meget praktisk form for ekumenikk. Slike ekumeniske turer er blitt organisert i andre land og har vist seg meget vellykkede, men i år er det første gang at en større ekumenisk reise planlegges for Norden. Initiativet kommer fra det danske reisebyrå «Absalon», Nordisk Kristen Reisetjeneste, og målet for turen blir «Bibels Land», nærmere bestemt det Hellige Land og stedene for de tidlige kristne menigheter langs Lilleasias og Hellas kyst.

Reisen starter den 19. april, dvs. like etter påske, fra København. Den går pr. fly til Aten og derfra med skip over Kreta til Beirut, med ankomst 22. april. Herfra organiseres enten

en fem dagers tur: Baalbek, Damaskus, Jeriko, Jerusalem, Betlehem, Nazareth, Kapernaum, Tel Aviv, Jaffa, Haifa; — eller kortere utflukter til Baalbek, Byblos, Sidon, Caesarea, Galilea, Genesaret Sjø og andre steder. — Den 26. april skjer den felles avreisen pr. båt fra Haifa i retning Kypern. Den 28. er det besøk i Efesus og Izmir, den 29. ankomst til Istanbul. Neste dag seiler skipet videre gjennom Marmara-havet på vei til Saloniki. Etter en lynvisitt i Korint, avsluttes reisen den 3. mai der den begynte, i Aten, med hjemturen pr. fly til København.

Som en vil se, foregår en vesentlig del av reisen med skipet. Derfor blir også oppholdet ombord utnyttet i størst mulig grad til samtale og «ekumenisk utveksling» mellom deltagerne. Underveis organiseres foredrag over Bibelen, det Hellige Land og reisons mål forøvrig, og interkirkelige emner. Om aftenen holdes en felles andakt for alle deltagerne. Hver morgen er det konselebrert messe og luthersk gudstjeneste ombord.

Reiseledere blir pastor Bjørn Højbo og pater V. Grégoire fra Danmark, pater Jean Paillard fra Sverige, pater Ellert Dahl fra Norge og dessuten en protestantisk biskop fra hvert av de

* Pave Paul har gitt ytterligere bidrag til de krigsrammede i Nord- og Syd-Vietnam, en halv million kroner. Samtidig har paven gjennom biskopene på stedet stilt 150 000 kroner til rådighet for Caritas barnehjem i Betlehem, 100 000 kroner til «Jesu små brødres» virksomhet i Santa Fe i Argentina, 75 000 kroner til et utdannessentrum for pedagogikk og landbruk i Syd-India, 75 000 til dannelsen av en nasjonal Caritasorganisasjon i Pakistan og 50 000 kroner til et lignende formål i Kambodja.

* Den bebudede reform av Det Hellige Officium i Rom er innledet. Navnet er forandret til Kongregasjonen for troselæren, og den har ikke lenger rang foran de andre kongregasjoner. I et intervju har kardinal Ottaviani forklart at den største betydning av reformen ligger i at man tar større hensyn til det enkelte menneske, ingen dom skal kunne avvis uten at den tiltalte har fått mulighet til å forsvare seg, dessuten skal i hvert enkelt tilfelle vedkommendes biskop høres.

PIANOUNDERVISNING

ELI HOLT

Christiesgt. 23 IV, Oslo
Tlf. 37 45 64

Kirkeguttekor ST. HALLVARD-GUTTENE

Dir. ØISTEIN VOGT
Enerhauggt. 3 - Tlf. 68 55 82

Skriftlig søknad.

SKAFFER
DE
«ST. OLAV»
NYE
LESERE?

CARITAS

Oslo Bispedømmes socialarbeide.

Mange i bispedømmet trenger
hjelp, råd og veiledning.

Støtt trosfeller i nød!

Send din gave til

CARITAS OSLO

Fagerborggt. 17, Oslo 3, tlf. 69 30 15
Postgiro 2020 88 Bankgiro 40/42.696

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Urlegt. 29 II, tlf. 68 08 68
Kontortid 12—13
mand., onsd., fred.

LEGMANNSRÅDET

OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.
P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Hønefoss
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	} Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Tromsø
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikæls Kirke	} Trondheim
St. Mikæls Prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Tønsberg
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tønsberg
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	
Vår Frue Kirke	} Tønsberg
Bispegården	
St. Olavs Kirke, Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

tre nordiske land. Omvisningene i de forskjellige byene som besøkes, skjer gjennom øvede guider på stedet.

Reisen beløper seg til danske kroner 2 695.00 (på båten: 2 køyers lugar) eller kr. 2 500.00 (4 køyers lugar). De to øverste prisklasser er alt utsolgt. I tillegg til den oppgitte pris, må en regne med reisen Oslo—København og tilbake, og dessuten utlegg til de forskjellige utflukter som velges i det Hellige Land (fem dagers turen: kr. 350.00). Oppslutningen om turen har vist seg stor både blant katolikker og protestanter i Sverige og Danmark, så det lønner seg for interesserte å henvende seg så snart som mulig til «ABSALON», Nordisk Kristen Rejsetjeneste, Vandkunsten 4, København K, Danmark.

Syke til Lourdes

Blant alle de langsiktige reiseplaner som en streng og snørik vinter tvinger oss ut i, kan det for enkelte være verdt å reflektere på et rimelig tilbud som det danske «Syges katolske forbund» legger frem. Mellom 10. og 16. august: Flyreise til Lourdes, for friske og syke eller svakelige deltagere. Lege, sykepleiersker, hjelpere og prest følger med. Ikke minst kan friske, ved å melde seg, muliggjøre turen for de syke, ved å fylle ut plasslisten i det chartrede flyet. Prisen er 820.— danske kroner, fra Kastrup til Kastrup, alt iberegnet (hotellopphold med full pensjon) for de friske; og 690.— danske kroner for deltagere som sykdom eller invaliditet gir adgang til, sammen med pleiehjelp, å bli innlosjert på hospitalet «Asile Notre Dame» like ved grotten.

Det blir i Lourdes rik anledning til å delta i det kirkelige liv, og en utflukt for alle interesserte. Reisen er også åpen for ikke-katolikkers deltagelse.

Leserne finner en annonse for foretaket, som «St. Olav» gir sin anbefaling, annetsteds i dette nr.

hårda förbud. Sådant är försvarsmekanismer som döljer fruktan och inre svaghet. Kyrkan i dag är, eller rättare, strävar att allt mera bli, en avrustad kyrka, obrottsligt trogen mot Kristi glada budskap, med öppet hjärta och öppen famn, förtröstande inte på egna prestationer utan på Kristi löften, solidarisk med mänskligheten i dess förhållningar, dess kamp för fred och frihet, dess sökande och dess vånda. En kyrka mera innerligt samlad kring Kristus, det människoblivna Ordet, som valt att bo ibland oss inte i makt och härlighet utan i fattigdom och vad som för rent mänskliga blickar alltid kommer att te sig som svaghet. Men det är den svaghet i vilken Guds kraft fullkomnas.»

(Gunnel Vallquist i «Credo».)

INTENS VIRKSOMHET

Over hele den katolske verden pågår i disse månedene et intenst og ivrig arbeide i bispedømmene for å bringe Konsilets tanker og beslutninger ut til den enkelte katolikk. I England har man planer om rundebordssamtaler mellom biskopene og prestene, gruppediskusjoner mellom legfolk osv. Også prekenene i de forskjellige sogn blir i høy grad konsentrert om de nye, store oppgavene. I Danmark er det for eksempel i København innledet et nytt eksperiment med felles fasteprekener i byens kirker. Emnet blir «Kirke, liturgi og økumenikk i Konsilets lys» og tre prester skal behandle forskjellige sider av dette emnet.

I Oslo har vi serien av jubileumsforedrag. Fredag den 11. mars taler sogneprest Hæck om HVORDAN UTDAN- NES VÅRE PASTER?, den 18. mars er foredragsholderen Brita Paus (istedenfor Daniel Haakonsen) med følgende emne: LEGFOLKETS Plass i Kirken.

HØNEFOSS		
<p style="text-align: center;">Mineralvann og øl A/S HØNEFOSS BRYGGERI</p> <p style="text-align: center;">Agenter for</p> <p>Nora Fabrikker A/S Farris A/S Frydenlunds Bryggeri A/S Ringnes Bryggeri A/S Schous Bryggeri</p>	<p>ALF HELGESEN Elektrisk forretning Tlf. 185 — 430</p>	<p>INGA FALCK A/S <i>Manufaktur - Utstyrsvarer</i> <i>Damekonfeksjon</i></p>
		
DRAMMEN		
<p>GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN</p>		<p>HØNEFOSS RØRLEGGEBEDRIFT Autorisert rørlegger</p>
DRAMMEN		
	<p>TYRILYS ^{A/S} TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri</p>	
<p>GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p>		

Pater Martindales brev til Teilhard er ikke kjent. Men foranledningen kan ha vært en av to ting. Martindales nærmeste venn i ordenen var pater *de Bélinay*, som også hadde vært novise samtidig med de to i Aix-en-Provence. De Bélinay var en fremragende mann, og den egentlige skaper av den katolske misjon i Tschad i Nord-Afrika. Til sitt livs slutt korresponderte han med pater Martindale, som tilegnet ham en av sine mange bøker. På den tid da det her offentliggjorte brevet ble skrevet, hadde de Bélinay gitt Martindale nyheter om alle hans franske venner, og sluttet slik: «De kan ikke gjøre meg noen større glede enn å skrive, hvis De har tid. Teilhard er ennå ikke «brent». Et brev fra Rom, hvor han var nylig, forteller at hans bok (gjennomlest av et dusin sensorer) muligens vil bli god-

kjent.» Annet avsnitt av Teilhards eget brev viser, at de Bélinay her nok var for optimistisk.

Her må en huske at Teilhard, mens hans levde, ble nektet trykkeitillatelse for sine bøker — både fra erkebispedømmet Paris og fra sin egen orden. Høsten 1949 ble han invitert til Rom av ordensgeneralen, som håpet at han — gjennom samtaler ved teologene der — ville justere enkelte punkter i sin fremstilling, overensstemmende med ortodoksien slik den ble tolket da.

Et annet motiv for Martindales brev til Teilhard kan ha vært en tankerekke han selv da arbeidet med. I «The Times Literary Supplement» hadde den engelske forfatteren *Charles Morgan* offentliggjort en artikkel om «Changing Man» («Mennesket under forvandling»). Den stimulerte Martindale til en undersøkelse over hvor meget mennesket hadde «forvandlet» seg i historiens løp, og i hvilken grad mennesket kunne forvandles. Han spurte seg selv, og

FØDSELS- KONTROLL

Pave Paul har i en tale til en internasjonal kvinnekongress i Rom nylig gitt et vink om forestående forandringer i sammensetningen av den store ekspertkommisjonen for fødselskontrollproblemet. Det går forlydender om at tolv biskoper vil bli oppnevnt som nye medlemmer.

KRISTIANSAND S.

dampbageriet

KRISTIANSAND S.

<p>CHRISTIANSANDS BRYGGERI</p>	<p>SJØLYST ENGROS</p> <p>KRISTIANSAND S. Telefon 29 555</p>	<p>SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå</p> <p>Holbergsgt. 15 — Tlf. 22 153 — 25 717 Egen likbil for transport</p>
 <p>Konditori og Kafé</p>	<p>AGDER MEIERI</p> <p>Kristiansand S.</p>	<p>AGDER SAMSLAKTERI</p> <p>Tlf. 21 300 - 22 033 Kristiansand S.</p>
<p>KRISTIAN FRIVOLD Kjøtt & Pølsevarer</p> <p>Tlf. 22 175 — Kristiansand S.</p>	<p><i>Christiansands Glasmagasin Brod. Grønningstøt</i></p>	
<p><i>Reinhartsen & Co.</i> FISKEFORRETNING</p> <p>Tlf. 25 884 - 22 932</p>	<p>Telefon 22 281</p> <p>EMIL SYVERTSEN Skotøyforretning</p> <p>Eldste forretning i bransjen. Etabl. 1870</p>	<p>Skippergt. 41</p> <p>Kristiansand S.</p>
 <p>BIRYING</p> <p>B O K H A N D E L E N i Sparebankbygningen Kristiansand S.</p>	<p>A. KRUSE SMITH Entreprenørforretning</p> <p>KRISTIANSAND S</p>	
<p>C. P. WINTERSBORG Spesialforretning i AMATØRFOTO og FILM</p> <p>Sparebankgården — Tlf. 22 016</p>	 <p>Bygningsartikler — Jern & Stål m. m.</p> <p>Tlf. 24 452</p>	

muligens også pater Teilhard, hvilken stilling en prest skulle ta til et slikt fenomen, dersom det var sant. Martindale var mer av en humanist enn en filosof, og betraktet menneskets utvikling utelukkende som en «sikk-sakk-linje», eller muligens en spiral. Han trodde at menneskenes «kollektive sinn» muligens kunne endres, men ikke mennesket selv.

Det er synd at pater Martindales brev er gått tapt. Det må ha vært skrevet på fransk — han brukte begge språk hele sitt liv. Jeg vet derfor ikke hva ordet «konversjoner» (*conversions*) i annet avsnitts første linje sikter til. Martindale hadde utviklet sin egen franske stil; ikke meget forskjellig fra hans høyst originale engelsk. Da der i begynnelsen av siste krig var planer om at François Mauriac og pater Martindale i fellesskap skulle skrive en fast spalte i en rekke engelske og franske aviser, ble man enig om at Martindale skulle oversette Mauriacs bidrag til

engelsk, mens han selv skulle skrive direkte på fransk i de franske avisene. «De vil sikkert sette pris på mitt barokke fransk», sa han. Ordet «konversjoner» i Teilhards brev betyr avgjort ikke konversjoner til den katolske tro. Ordet har hatt en aparte bruk, dem i mellom — Teilhard forsto det og satte det i gåseøyne i sitt svar.

Ved to anledninger, i huset til de franske jesuitters tidskrift «Les Etudes» i 15, rue Monsieur i Paris, forklarte Teilhard de Chardin for meg sine teorier om menneskets utvikling. Han brukte hovedsaklig de samme ord som i dette brevet, og betrodde meg noen stensilerte ark som jeg skulle overbringe pater Martindale. Det er de «trykte tekster» han omtaler i første avsnitt av sitt brev.

Den siste setningen i dette avsnitt er et vinnende eksempel på Teilhard de Chardins humor og ydmykhet — egenskaper som gjorde ham så kjær og sympatisk for sine venner verden over.

Philip Caraman.

ARENDALE

Fra 1. juli 1966 blir det ved St. Franciskus skole i Arendal ledig en oppsigelig lærerpost. Regulativlønn.

Søknad med opplysninger, vitnemål og attester sendes styret for St. Franciskus skole, adr. Sogneprest J. v. d. Burg, Arendal.

ARENDALE

BRØDRENE PETERSEN Skomakerforretning

Arendal

ARENDALE

<p>AAGE BREKKE Arendal Ur og optikk Telefon 22 595</p>	 <p>NUT Tlf. privat 2428 VALESEN RØRLEGGERFIRMA - Tlf. 21 301</p>	<p>BYGGMESTER HANS NILSEN Neset 362 Arendal Tlf. 22 647</p>
<p>JOACHIM LARSEN Spesialforretning i utstyrsvare Tlf. 21 081 - Etablert 1872</p>	<p>Malermester K. LØNNHAUG Kolbjørnsvik Tlf. 21 333</p>	<p>KARL HOLM Slakter og pøsemakerforretning Tlf. 21 134</p>
<p>SHELL — ARENDAL TELEFONER: Kontor 22 013 Anlegget 21 848</p>	<p>PEDERSEN & CO. Fiskebryggen Arendal</p>	<p>S. T. PEDERSEN & SØNNER A/S Bakeri og Konditori</p>
<p>ARENDALE MEIERI</p>	<p>GARTNERHALLEN Frukt og Grønsaker En gros Tlf. 24 114</p>	<p>PRESNO Kjøkkenutstyr - Elektriske apparater Verktøy - Oppvaskmaskiner Telefon 23 259</p>
<p>J. E. PEDERSEN & CO. A/S Arendal Kjøttforretning Tlf. 2360</p>	<p>ARENDALE FARVEHANDEL Tlf. 2050 Engros - En detalj</p>	<p>ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460</p>
<p>OLAV BEISLAND (Ingv. Jenssens Eff.) Kirkegaten Kolonialforretning Telefon 1280 - 2831 - 2713</p>	<p>RASMUS TALLAKSEN A/S Konfeksjon - Manufaktur Telefon 21 068</p>	<p>M. A. STIANSEN Herreekvipering - Guttekonfeksjon Tlf. 1018</p>

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

Varme- og sanitæranlegg

A/S NOREXIM

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36
Privat 55 77 87 - 69 43 72

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

**Til daglig
nytte
og glede**

Omslag til
TELEFONKATALOGEN

i florentinsk
lærplastikk med
dekorative preg.

Ensfarget kr. 15,—
Flerfarget kr. 18,—

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

WISBECH
AKTIESELSKAP

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

HØYESTERETTSADVOKAT

GEORG LOUS

DRAMMENSVERN. 4 - OSLO

Walligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO